

Ker tedaj para prehaja v zrak, mora tedaj biti mnogo pare v zraku. Kedar je mnogo pare v zraku, takrat je zrak vlažen, kedar je pa malo, pravimo, da je suho vreme.

To vam je tedaj drugi vzrok, kako se naredi rosa. Ako bi zrak ne imel nevidljive pare, bi se tudi rosne kapljice ne mogle narediti.

Ako je para redka ali gosta, vselej se zopet izpremeni v vodo, kakor hitro se ohladi. Ako je kuhinja, v kateri se kaj kuha, blizu sobe, pride para iz kuhinje v sobo, in od tod pride zopet skozi okna in vrata v zrak. Ako so stene v sobi gorke, postanejo vlažne, ako so pa stene in okna hladnejša od pare, naredé se na njih celó vodene kapljice.

Ravno taka je na prostem polji, na travnikih njivah in vertih. Zrak, v katerem je vselej nekoliko pare, se dotikuje trave in cvetlic.

Če se potem po zahodu solnca, kakor vam sem poprej povedal, vse stvari na zemlji ohladi, tudi para, ki je okolu njih, izgosti se, in se izpremeni v vodene kapljice, katerim pravimo ‚rosa‘.

Vidite torej, da rosa nij nič drugega nego voda, in sicer taka voda kakor je n. pr. dež, le s tem razločkom, da ova voda ne pada iz višave, kakor dež, ampak naredi se iz zraka, kateri se raznih stvari na našej zemlji dotikuje.

Ako ste vse to dobro razumeli, lahko mi potem na sledeča vprašanja odgovorite: Zakaj se v senci ali hladu rosa poprej naredi nego na solncu? — Zakaj rosa vso noč na travi stoji in zakaj v jutro počasi izginuje? — Zakaj je rose največ po leti? — Zakaj nij rose, kedar je vreme oblačno? — Zakaj je rose na takih stvareh več, katere gorkoto hitro izgubevajo, kakor n. pr. na travi, železu itd. nego na takih, katere gorkoto počasi izgubé, kakor n. pr. na pesku itd.? Prevdarite malo ova vprašanja, in rešite mi je!

Rosa je velik dar božji, ki o gorkih in suhih dnevih nadomestuje dež. Po vročih krajih, kjer malo kedaj dežuje, moralo bi se vse posušiti in konec vzeti, ako bi ne bilo božje rosice.

Rosa je tedaj po takih krajih dež za rastline.

Še nekaj, kar vam bi bil, ljubi otroci, skorej pozabil povedati.

Vlaga, katero večkrat vidimo na listju dreves in kateri po nekaterih krajih ljudje pravijo ‚medlika‘, nij rosa. Ta vlaga ne pride iz zraka kakor rosa, ampak nikne iz dreves. Take vlage tedaj nikoli ne boste na kamenji in deskah opazili. Tako vlago bučelice prav rade serkajo, ter iz nje blagó za med nabirajo.

Lj. T.

B e z e g .

Oče in sin sta na vertu, in trebita sadno drevje. Med sadnimi drevesi je stalo tudi precej veliko bezgovo drevesce, in sin pravi očetu: „Posekajva ta bezeg, da bo drugo sadno drevje bolj rastlo; čimú je ta germ tukaj? — Oče odmajejo z glavo in pravijo: „Bog vari, da bi bezeg posekala! to drevesce raste prav pohlevno, in akoravno ne rodi sadja, kakor druga sadna drevesa, vendar nam mnogo koristi. Vse, kar je pri bezgu: perje, cvetje, jagode in les

je veliko vredno. Neki zdravnik je rekel: Kedar greš mimo bezga, odkrij se mu! Hotel je menda reči: Varuj ga, ker ti veliko koristi! Zelena kožica, ki jo ima bezeg znotraj in mlado perje ti pomaga, ako te glava boli in je na čelo ali na senci polagaš. Bezgovo cvetje daje dober čaj ali kuhano vodo v takih boleznih, katere pridejo po prehlajenji. Iz bezgovih jagod se napravi vkuhani sok, ki je prav dobro zdravilo v mnogih boleznih. Mlado bezgovo cvetje je ocvrto z jajci dobra jed. Sè sokom iz bezgovih jagod vino rudečijo. Nekateri delajo iz bezgovih jagod prav dobro pijačo.“

„Nisem vedil, pravi sin, da je bezeg tako koristno drevesce; odsihdob ga bodem boljše čislal in tudi boljše oskerboval, da bode prav lepo rastlo.“

A. P.

Razne stvari.

Drobtina.

(Najlepši in najpotrebniši stan) je kmetski. Od pridnega in umnega kmetovalca izvira bogastvo in krepost vseh narodov. Kmetski stan je podpora vseh drugih stanov na svetu. Največjo deželno težo nosi kmet. Zarad tega je pa tudi vse časti vreden stan pravega kmetovalca, ki je priden, bogoljuben in delaven.

Kratkočasnice.

* Nek skopuh zapretí svojemu hlapcu, da ga bo dal zapreti, ako mu ne poverne neke male škode, ki mu jo je storil. — „Naj se zgodi po vašej volji“ reče hlapec, „samo to vas prosim, da me ne zaprete v svojo železno blagajnico (kaso), kajti iz te bi me nikoli več ne bilo na beli dan.“

* Nek slikar je narisal svojega soseda ter se pri znancih in sosedih bahá, kako izverstno je zadel svojega soseda. Pa vsak, kedor je podobo videl, rekel je, da sosedu ni prav nič podobna. — Nekega jutra stopi sosedov sin v podobarjevo sobo. Ta mu berž pokaže podobo in ga vpraša: „Nù ali poznaš tega človeka, ki je tukaj narisán?“ „Oj,

to je moj oče“ reče naglo deček. „Na čem pa poznaš svojega očeta“ vpraša slikar dečka. „Na goslih, ki je ima v rokah“ reče na to fanté.

* Dva prijatelja sta spala v enej sobi. Ko se vlezeta v posteljo, ugasne jima luč. Eden prijatelj, ki ni mogel zaspati, in bi bil rad bral, pokliče drugega ter mu reče: „Bodi tako dober in podaj mi žveplenke, na desnej strani tvoje postelje je boš našel!“ „Oj ti bedak,“ odgovori mu oni, „mar misliš, da jaz v temi vidim, kje je desna stran.“

* Nek deček se vsede od zadej na kočijo, ki je naglo derdrala po cesti. „Ali mi ne greš proč“ vpije kočijaž nad njim, „ti osel neumni! mar ne vidiš, da že trije notri sedé?“

Naloga sè števkami.

(Priobčil Fr. Gerkman.)

123 je zvesta domača žival; 3456 je, kedor nij ležal ne sedel; 12126 ostane, kedar ogenj ugasne; 6712 37 poslopja; 34289, 464!; 8912 37 dobra jed in 37 v jeseni 624563, 82345 je širok pot; 15628 na nogi in roki; 1965 je orodje; 19654 je znan sodnik; 123456789 vsem učiteljem znan pedagog.